

СТЕНОГРАМА

Урочистого засідання до Дня місцевого самоврядування в Україні
04 грудня 2017 року

Веде засідання Голова Комітету з питань державного будівництва,
регіональної політики та місцевого самоврядування ВЛАСЕНКО С.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дозвольте відкрити Урочисте засідання Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування з нагоди державного свята – Дня місцевого самоврядування. Дозвольте всіх учасників нашого засідання привітати з наступаючим святом, побажати вам всього найкращого. Ми знаємо, що те, що називається реформа децентралізації робиться насправді ані тут, ані на Банковій, ані на Грушевського в Кабінеті Міністрів, вона робиться тими людьми, які сьогодні прийшли до нас, тими, хто безпосередньо стоїть в перших рядах спілкування з мешканцями громад, хто надає їм послуги, хто несе перед ними відповідальність.

Ви знаєте, я минулого тижня повернувся із Чернівецької області, я об'їжджав об'єднані територіальні громади і, звичайно ж, враження різні. Великі привітання передають виконуючій обов'язки міністра за медичну реформу, міністру іншому за освітню реформу передають вітання. Ну, керівнику Пенсійного фонду окремі вітання завжди передають у зв'язку з проведеною реформою. Ну, і трошки мені передавали вітання за реформу децентралізації, бо, звичайно ж, не все так добре, як би хотілося людям, не все так добре, як би хотілося нам.

Звичайно, є абсолютно очевидні позитивні моменти, які не можна не підкреслювати – це і передача повноважень, це і створення мережі ЦНАПів, це і збільшення можливостей місцевого самоврядування; а з другого боку, звичайно ж, не можна не побачити тих недоліків які є. Серед них найголовнішими, я це підкреслю, я не буду давати весь перелік недоліків, але напевно найголовнішим є відсутність стабільності в питанні наповнення і

використання коштів місцевих бюджетів. І зрозуміло, що на всіх зустрічах всі говорять, дайте нам хоча би три роки стабільності і ми почнемо тоді бачити напряду відродження місцевого самоврядування. На жаль, поки що так не відбувається, але ми робимо все для того, щоб до цього прийти.

І звичайно ж друге питання, про яке говорять всі. Це передача територіальним громадам землі, яка знаходяться за межами населених пунктів. От два питання мені завжди задають. Ми їх в комітеті тримаємо на контролі, і розуміємо, що без вирішення цих питань нічого не буде.

Звичайно ж, ми бачимо недоліки того бюджету, який було передано нам у Верховну Раду. Звичайно ж, ми отримали, від усіх асоціацій ми отримали письмові зауваження. Ми робимо спробу тиснути і бюджетний комітет, і Верховну Раду в цілому для того, щоб це було враховано. Але, повірте, йде це дуже важко і тяжко. Але у цей перед святковий день будемо, напевно, менше говорити про проблеми, більше будемо говорити про досягнення.

Тому дозвольте мені щиро ще раз привітати всіх присутніх із наступаючим святом – Днем місцевого самоврядування. Побажати всім щастя, здоров'я, можливості здійснити всі ті перетворення, які ви хотіли і можете, і повинні здійснити на рівні місцевого самоврядування.

І дозвольте мені запросити до вітального слова заступника Голови Верховної Ради України Оксану Іванівну Сироїд. Будь ласка, Оксана Іванівна.

СИРОЇД О.І. Доброго дня, шановні колеги народні депутати, шановний пане голову, шановні учасники Урочистого засідання. Для мене справді велика честь сьогодні до вас звернутися і я мушу сказати, що нам треба перейти до життя місцевого самоврядування, щоби кожен день був днем місцевого самоврядування, бо без місцевого самоврядування в принципі ми ніколи не будемо мати свободи. Це одна із заповорок свободи, одна із заповорок демократії. Я думаю, що дуже добре це відчули місцеві громади тоді, коли

започаткувалося бюджетна децентралізація, тоді, коли люди отримали гроші і зрозуміли, що ось нарешті той момент, коли можна не стояти смиренно у черзі до центральної влади, чекаючи, поки тобі щось "капне" для життя, а можна, маючи свої ресурси, розпоряджатися ними для розвитку своєї громади. Через те... саме завдяки цьому ми бачимо успішні громади по всьому світу і, на жаль, тільки через те, що наші громади не мали ресурсів, вони є такими занедбаними, бо українці дбайливі і вони би про себе подбали.

Але, крім ресурсів, що дуже важливе для місцевого самоврядування, – це розуміння повноважень і розуміння відповідальності. Чому важливі повноваження? Я думаю, що ви зауважили як впродовж останніх років були спроби накинути на ті отримані такими важкими зусиллями фінансові ресурси додаткові повноваження. Так, грошей ніхто не забирав, але просто сказали, що тепер з тих грошей ви будете платити більше. І ніхто не знає скільки більше. Тому що досі немає закону нового про місцеве самоврядування. Коли ми кажемо про відповідальність органів місцевого самоврядування, то треба казати передовсім про відповідальність перед громадою. І тут я хочу нагадати вам про те, що ще не завершилося, про ті загрозливі зміни до Конституції, які свого часу були ініційовані, які передбачали можливість одноосібно главою держави зупинити повноваження органів місцевого самоврядування, що фактично є ознакою диктатури. Але, осмисливши оті, напевно, помилки, чи можливо, може не помилки може той шлях, який ми мали пройти впродовж останніх років, я думаю, що треба розуміти, що маємо змінювати. Я думаю, що на часі, може більш ніж на часі, це новий Закон про місцеве самоврядування, який би чітко закріпив повноваження, принаймні для нинішніх обставин, для того, щоби кожного разу не було перед бюджетом отих шарпань, коли забирають у вас ресурси. Але, що ще важливіше – це є справді зміни до Конституції. Тільки не ті, які запропоновані, а ті зміни, які справді зроблять місцеве самоврядування правдиво спроможним.

Я вже вам скажу більше, напевно, як в попередньому житті юрист. Річ в тім, що для України – це моє нинішнє переконання вже із тим досвідом – тільки місцеве самоврядування може стати правдивою рівновагою для уряду. Якщо ми не зробим сильним місцеве самоврядування, ми будемо кожних 4 чи 5 років з вами скочуватися до тиранії. Тому єдиною рівновагою, правдивою рівновагою, це сильне, ресурсне, спроможне місцеве самоврядування, яке означає і зміну адміністративно-територіального устрою, і зміну природи повноважень громад тих, які ми маємо, і звичайно, беззастережно, скорочення повноваження органів держави стосовно органів місцевого самоврядування. Це не означає, що при цьому місцеве самоврядування не має бути відповідальним перед своєю громадою. Я думаю, що це для нас єдиний шлях. А головне – не протиставляти місцеве самоврядування державі, тому що місцеве самоврядування – це є ми з вами, громада це є ми з вами. Просто громада – це те, що повинно подбати про людину найперше, а далі уже за нею стоїть держава.

Тому я хочу, щоби ми, можливо, говорили трошки про те, що ми маємо зробити для нас самих і для розвитку місцевого самоврядування, для розвитку громади і для розвитку держави. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановна Оксана Іванівна.

Перед тим як надати слово представникам всеукраїнських асоціацій органів місцевого самоврядування, я би хотів зазначити, що всі, хто бажає висловитися, отримає таку можливість. Єдине, що для цього треба у нас в секретаріаті записатися.

А я із великою приємністю запрошую до слова людину, яка чесно пообіцяла нам прийти на засідання комітету, бо коли я був на урочистому засіданні цієї асоціації, яка святкувала свій ювілей, і зазначив, що не було президента асоціації у нас, він сказав: "Я точно буду". І він обрав найкращий час і найкраще засідання комітету – Урочисте засідання нашого комітету. Тому я з великою приємністю запрошую до слова голову Всеукраїнської

асоціації органів місцевого самоврядування "Асоціація міст України", Київського міського голову Віталія Володимировича Кличка.

Будь ласка, Віталій Володимирович.

КЛИЧКО В.В. Дякую, Сергій Володимирович.

Шановні колеги, народні депутати, представники місцевих громад! Я хочу ще раз напередодні нашого ключового свята, напередодні Дня самоврядування хотів би всіх привітати і сказати, що це, дійсно, один із ключових напрямків, де відчуваються зміни, де ми можемо реальними кроками показати ті речі, які люди очікують зараз від нас.

Можу сказати, що за останні три роки відбулися значні зміни: проведено перший етап бюджетної децентралізації, відбувається децентралізація в сфері надання адміністративних послуг та містобудування. Дуже радий зараз Наталію Новак бачити, не народного депутата, а керівника Центру адміністративних послуг міста Києва. Можу сказати, отримав задоволення, поділитись з вами. Позавчора... ні, в п'ятницю. В п'ятницю у мене було таке змагання: зустрівся з представником харківської громади, замом мера, і ми почали змагатися, який центр надання адміністративних послуг крутіше. Харківчани кажуть: "У нас найсучасна будівля". Кажу: "А у нас, ми надаємо найбільше послуг". Дійшло до того, що ми почали змагатись і кожний пункт цього порівнювати у кого більше. Отакі змагання повинні бути однозначно...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Віталій Володимирович, я думаю змагатися з вами немає сенсу.

КЛИЧКО В.В. Це не боксерські змагання. Я розумію вас, але змагання, хто краще зможе надати послуги – те, що очікують від нас люди.

І одне можу сказати, що мені приємно відзначити, що перше ми запровадили в місті Києві, і Київ достатньо багато разів показує таку...

першу скрипку грає і в запровадженні Smart City технології в місті Києві. Дуже радий, що вони дуже інтенсивно розвиваються і готові також ділитись нашим позитивним досвідом. Але нам потрібно багато зробити для розвитку, зміцнення місцевого самоврядування. І впевнений в тому, це абсолютно зрозумілі речі, якщо у нас будуть сильні громади і спроможні громади, у нас буде сильна держава.

Хотів би зазначити, використовуючи можливість трибуни, можна так сказати, зараз звернутись до депутатів. Сьогодні в парламенті є низка законопроектів, схвалення яких необхідно для подальшого розвитку місцевого самоврядування. Одних з таких гарячих запитань місцевих рад є прийняття та впровадження розробленого за активної участі Асоціації міст України Закону про службу в органах місцевого самоврядування.

Я хотів би подякувати комітету за підтримку. І сподіваюсь, що парламент нарешті ухвалить цей закон. Бо, нагадую, що новий Закон "Про державну службу" вже майже два роки як набув чинності.

На жаль, не завжди вирішення всіх наболілих для мешканців питань залежить від нас, від місцевої влади, навіть і столиці. Хочу ще раз нагадати приклад як проблему – паркування. Я неодноразово заявляв, що місцеві органи влади повинні мати можливість законно евакуювати і виписувати штрафи. Прийняття цього закону вкрай важливе, і, наскільки я знаю, цей законопроект буде на голосування поставлений у другому читанні на цьому тижні. Я звертаюся до всіх: це вкрай важливо. Це важливо ні для Кличка, ні для Кернеса, ні для Мамаєв чи інших, це важливо для держави. По-перше, ми можемо врегулювати цей хаос на вулицях, який на сьогоднішній день кожен з нас може спостерігати і в столиці, і також це великі надходження в бюджети наших міст.

Більше того, можу сказати, прийняття цього закону зробить великий поштовх для того, щоб впроваджувалася система інвестування, тому що паркувальний бізнес – він найкращий і один із таких привабливих бізнесів,

які працюють у всіх сучасних містах. І в цьому напрямку, я ще раз звертаюся до депутатів, сподіваюся, що цей законопроект буде підтриманий.

Аналогічна ситуація в сфері поводження з твердими побутовими відходами. Муніципалітети без законодавчих змін, які зможуть стимулювати і запроваджувати нові технології утилізації сміття, не зможуть самотужки вирішувати ці проблеми.

Оксана Іванівна, я і з вами ці питання проговорював, це питання не тільки міста Львова, це питання кожного міста України, тому що питання сміття, якщо ми зможемо вирішити, це зможе дати великий поштовх і надходження інвестицій, і вирішення цієї проблеми, яка дуже гостро стоїть взагалі по всіх країні. Стільки сміттєзвалищ, скільки є в Україні, нема в жодній європейській країні і ще на багатьох континентах. Тому це дуже важливе питання.

Новий поштовх реформ має дати ухвалення законопроекту 6466, який повинен розблокувати укрупнення територіальних громад міст обласного значення. І впевнений, що показником успішності реформ є не кількість утворених нових муніципалітетів, а їх спроможність ефективно вирішувати питання місцевого самоврядування.

Я хотів би до кожного з вас звернутися і наголосити, що в контексті реформи місцевого самоврядування гостро стає питання функціонування місцевих агломерацій. Це закономірний процес відповідно до законів урбаністики і тут важливо скоординувати процеси об'єднання територіальних громад руху міст до розширення своєї території. Я думаю, що цьому дуже важливо приділяти більше уваги. Ну, в цьому році ми вже не встигнемо, в наступному – це одне із ключових завдань для всіх нас. І ми можемо використовувати достатньо успішний європейський досвід.

Оскільки в Україні ми маємо іноді такі, знаєте, приклади, коли два невеликих села об'єднавшись між собою претендують на звання спроможної громади, блокують процес розширення території і міста, і в той же час продовжують користуватися всією соціальною та комунальною

інфраструктурою. Це стосується міста Києва дуже гостро і стосується майже всіх міст України.

Для посилення ролі муніципалітетів, забезпечення законності та правопорядку необхідно нарешті ухвалити законопроект про муніципальну варту. Він вже підготовлений до другого читання. Це питання також важливе.

Не буду говорити тут про всі проблеми, які потребують законодавчого врегулювання. В зверненні загальних зборів "Асоціації міст України" від 14 листопада цього року є перелік законопроектів, які потребують термінового ухвалення для зміцнення місцевого самоврядування і, дійсно, реалізації децентралізації, про яку дуже модно зараз говорити.

На завершення хочу зупинитися ще на одному дуже важливому питанні – це бюджетному забезпеченні територіальних громад в наступному році. Я дуже сподіваюся, що зараз будемо приймати бюджет наступного року і буде збережена мотиваційна формула вирівнювання, де соціальні пільги не будуть передані на фінансування з місцевих бюджетів, а дохідна база муніципалітетів збільшиться нарешті, і буде вирішена проблема середньострокових позик.

Також ми розраховуємо, що в остаточній редакції Держбюджету будуть враховані і інші пропозиції, які Асоціація міст України вже запропонувала, які ми відстоюємо виключно з інтересів територіальних громад.

Я хотів би... вбачте, будь ласка, за довгу промову, хотів би ще раз привітати всіх з Днем місцевого самоврядування, подякувати кожному з вас за співпрацю і розраховую також на підтримку тих законопроектів, які зараз є у Верховній Раді, які вже довгий час, на жаль, гальмують багато напрямків. Ми очікуємо.... Бо, прості речі, будуть успішні громаді – буде успішною та сильною наша країна.

Впевнений в тому, що тільки спільними зусиллями ми зможемо зробити сильне місцеве самоврядування. Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановний Віталію Володимировичу.

Мені здавалося завжди і продовжує так здаватися, що ми з асоціацією завжди говоримо в один голос, ми... завжди представники у нас присутні на засіданні, а ми ще раді бачити вас, навіть з довгими промовами. Ми раді вас бачити і наступний раз на засіданні нашого комітету.

Декілька слів. Що стосується Закону про службу в органах, комітет закінчив свою роботу над Законом про службу в органах в 20-х числах травня. На жаль, станом на сьогоднішній день законопроект, з не зовсім зрозумілих для нас причин, не виноситься на розгляд Верховної Ради. Ви знаєте, що там було два зауваження Президента, у тому числі було друге зауваження Президента про те, що заступники міських, селищних, сільських голів повинні обиратися за конкурсною... на конкурсній основі. Комітет з цим не погодився. І ми свою роботу зробили. І зараз очікуємо, що цей законопроект, можливо, до нового року, ми спробуємо виштовхати в зал і проголосувати його, тому що по ньому немає контрреверсійних якихось речей, цей закон уже голосувався.

Що стосується міст обласного значення, тут дискусія у нас пройшла трошки більш складно, ніж просто. І це, напевно, був один із небагатьох випадків, коли думки в комітеті розділилися. Але комітет рекомендував цей закон прийняти. Він був проголосований в першому читанні. Я дуже сподівався, що він буде проголосований і в другому читанні.

По агломераціях. У нас є флагман цього наш колега Любомир Львович Зубач, який це питання повністю тягне. І я сподіваюсь, що на початку наступного року ми зможемо прозвітувати і з цього питання.

І повністю погоджуюсь з вами в тих оцінках, які ви дали Закону про бюджет, і тим загрозам, як мені здається, для місцевого самоврядування, які містить бюджет в нинішній редакції. Ми повністю поділяєм позицію Асоціації міст України. І позиція Асоціації міст України була повністю відображена в тому висновку, який наш комітет схвалив і відправив у

профільний комітет, в бюджетний комітет Верховної Ради в частині наших зауважень до бюджету в частині децентралізації і в частині місцевого самоврядування.

А я запрошую до слова голову Всеукраїнської асоціації органів місцевого самоврядування "Українська асоціація районних та обласних рад", голову Харківської обласної ради Сергія Івановича Чернова. Будь ласка.

ЧЕРНОВ С.І. Дякую.

Шановна Оксана Іванівна! Шановний Сергій Володимирович! Шановні народні депутати, колеги, друзі! Мені дозвольте, в першу чергу, долучитися до привітань, з наступаючим святом всіх.

Друге. Я хочу подякувати, Сергій Володимирович, вас і всіх народних депутатів членів комітету за продуктивну роботу з Всеукраїнською асоціацією районних, обласних рад і з усіма органами місцевого самоврядування за професійну, послідовну роботу. І ми це відчуваємо.

Сьогодні урочисте засідання, я, мабуть, не буду перелічувати багато питань, проблем, про які ми могли б годинами, мабуть, говорити, і це нормально. Ми пройшли за ці роки дуже важливий шлях, є результати. Не помиляється тільки той, хто не рухається. І саме головне – це те, що на сьогоднішній день, щоб ми зрозуміли, що життя випередило вже законодавчу нормативну базу і пішли далі. І сьогодні, безумовно, ну, не потрібно нічого вигадувати.

Для місцевого самоврядування є Конституція – Європейська хартія місцевого самоврядування, яку Україна ратифікувала в 1997 році. На її виконання була прийнята концепція 1 квітня урядом 2013 року. І ми сьогодні повинні визначитися, про що і ви говорили, Оксана Іванівна, і мій колега міський голова Києва Віталій Володимирович, нам треба визначитися далі з питаннями проведення адміністративно-територіальної реформи, повсюдності місцевого самоврядування трьохрівневої ланки, можливості створення виконавчих органів нарівні районів, областей, що є записано в

Європейській хартії місцевого самоврядування і передбачалося дорожньою картою, концепцією реформи місцевого самоврядування.

Сьогодні, безумовно, вже нагальне питання, про що йшлося, треба переглянути Закон про місцеве самоврядування, бо повноваження вже змінилися і їх набагато сьогодні більше вже по факту, ніж це передбачено законодавством.

Дублювання функцій. Безумовно, дуже важливо, рано чи пізно, але треба повертатися до змін до Конституції, виважено, безумовно, це робити, але без цього ми не зможемо рухатися далі.

Хотів би зазначити про... не тільки Закон про місцеве самоврядування. Вважаю, що нарівні уряду повинна була бути прийнята концепція підготовки і перепідготовки кадрів місцевого самоврядування і не тільки місцевого самоврядування, а і працівників виконавчої влади, бо це головна з головних умов, бо які б ми гарні закони і нормативні документи не приймали, вони будуть живими тоді, коли будуть підготовлені кадри на місцях. І їх треба готувати цілодобово, цілорічно, не тільки керівників, і робити це системно. І такий досвід, він є в європейських країнах, до якого в першу чергу залучаються всеукраїнські асоціації, і вони приймають безпосередньо участь як надавачі таких послуг і зацікавлені в якості підготовки кадрів разом з державою. Бо в цьому полягає саме результат в подальшому роботі.

Тому я хотів би сьогодні сказати, що місцеве самоврядування, самобутність його – просто альтернативи немає. Будь-яка європейська країна, будь-яка європейська демократія вона якраз і опирається на місцеву локальну демократію, на рівень розвитку громадянського суспільства, на рівень політичної культури. А все це можна зробити тільки в громадах, в місцевому самоврядуванні і вибудувати ту піраміду, яка б стояла прочно, внизу повинен бути фундамент, а не навпаки, коли піраміда хитається, і не має можливості держава стабільно розвиватися.

Тому завдання всі зрозумілі. Рух абсолютно також нам відомий. Саме головне, щоб було розуміння сьогодні у всіх гілок влади на центральному

рівні і на місцевому рівні, що треба не зупинятися і рухатися, поглиблювати реформи і не гаяти час. У нас немає такого часу, як у Польщі там був і у інших країнах, ми повинні це зробити за два, за три роки і показати всьому світу, що Україна може і повинна бути успішною країною з верховенством права, з країною, де людям достойно жити.

Дякую за увагу. І ще раз найкращі побажання, вітання від всіх моїх колег народним депутатам України і моїм колегам, з наступаючим святом. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановний Сергій Іванович.

Єдине, що хочу зазначити, що дійсно ви згадали концепцію від 1 квітня, але, мені здається, що концепції повинні бути не на паперах, не на папері, а концепція повинна бути в головах, знаєте? І якщо є... повинно бути у нас у всіх єдине, спільне бачення того, в яку сторону рухається реформа децентралізації, які наступні кроки і так далі. Якщо, припустимо, концепція у нас говорить про стабільність надходжень до державного бюджету, а ми кожен рік маємо, на жаль, кардинальні зміни, бо сьогодні в одну сторону, а завтра в другу сторону повертаються думки законодавця під час формування державного бюджету, напевно це теж не зовсім правильно. І я думаю, що ви не згадали ще одне питання, оскільки ви все-таки Українська асоціація районних і обласних рад, я думаю, що величезне питання, яке у нас зараз буде стояти, це взаємини громада-район і, відтак, район-область. І взагалі буде величезна дискусія навколо існування районів як таких і це, напевне, буде одним із стратегічних питань, які будуть обговорюватися під час розгляду змін і доповнень до Конституції.

Дякую вам за ваші добрі слова.

А я запрошую до слова заступника голови - керівника Виконавчої дирекції Всеукраїнської асоціації сільських та селищних рад Миколу Сергійовича Поєдинка. Будь ласка.

ПОЄДИНОК М.С. Шановні Оксана Іванівна, Сергій Володимирович, учасники і запрошені! Від імені голови асоціації хочу, в першу чергу подякувати і Комітету Верховної Ради, і взагалі Верховну Раду України за плідну співпрацю і за надання можливості працювати і втілювати в життя і реформи, які відбуваються в Україні.

Процеси децентралізації запущені, вони вже показали свої результати. Протягом трьох останніх років і бюджетна децентралізація, і та державна підтримка фінансова, яка надала можливість нових об'єднаням громадам показати перспективність розвитку, втілити в життя відповідні проекти, які надали можливість розвивати місцеву інфраструктуру, втілювати в життя реформи ті, які задекларовані урядом і владою.

Сьогоднішній результат децентралізації показує те, що і Фонд регіонального розвитку, і Фонд підтримки розвитку ОТГ надали перший подих для розвитку самої першої ланки місцевого самоврядування – це сільських і селищних рад України.

Процеси децентралізації, щоб не повторювати своїх колег, не завжди відбуваються гладко, так як хотілось би, але спроможність, можливість і бажання місцевих сільських рад до об'єднання, вона на сьогоднішній день відчувається і є завдяки тій активності, яку вони проявляють на місцях. Більше 3 тисяч населених пунктів сільських селищних рад уже об'єдналися, які на сьогоднішній день об'єднують фактично більше 5 мільйонів сільського населення і надають, мабуть, можливість бачити майбутнє в існуванні, житті і розвитку цих сільських територій.

Ті закони і ті проекти законопроектів, які на сьогоднішній день є актуальними про місцеве самоврядування, і ті секторальні реформи, які відбуваються, і можливо вони відбуваються не так, як хотілось би, тому що і реформа медицини, реформа освіти вони запізнюються. Функції і повноваження на місця передаються, але не завжди вони супроводжуються відповідним фінансуванням, і це дуже чутно і відчувається на місцевому рівні.

Що хотілось би сказати ще? Ми вважаємо, що процеси децентралізації добровільного об'єднання є важливі для нас і вони, це можливо є один із тих єдиних виходів, який може стати поштовхом розвитку місцевого самоврядування в Україні і сталого розвитку цього місцевого самоврядування.

В кінці хочу всіх привітати з майбутнім Днем місцевого самоврядування і побажати нам всім разом успіху.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановний Микола Сергійович. Ви абсолютно слушно зазначили і ми це абсолютно чітко усвідомлюємо, принаймні у нас в комітеті, що повинен діяти, завжди повинен діяти в функціонуванні, в тому числі органів місцевого самоврядування, повинен діяти принцип, що гроші ідуть за повноваженнями або, якщо принаймні не дають грошей, то хоча б покажуть джерело звідки отримати, звідки органи місцевого самоврядування могли б отримати кошти для виконання тих повноважень, які їм передаються або які їм доручаються від імені держави. І, на жаль, цей принцип не завжди у нас, не завжди у нас виконується і це призводить до проблем.

І уже тут згадувалося фінансування професійно-технічної освіти – передача без належних повноважень. І у нас буде достатньо багато таких прикладів. Ми це розумієм, ми робимо все, щоб фінансове забезпечення місцевого самоврядування було на належному рівні і щоб цей принцип застосовувався. Але, на жаль, в питанні фінансування органів місцевого самоврядування наш комітет не є основним. У нас є всі інші повноваження, але фінансуванню місцевого самоврядування займається здебільшого бюджетний комітет, який розглядає ці питання, і він не завжди нас підтримує. Бо ми криком кричали, коли ще піднімалося лише питання, припустимо, знову-таки про передачу згаданих мною повноважень по професійно-технічній освіті, але, на жаль, треба... знадобилося більше півтора року лише для того, щоб почати обговорювати цю проблему.

Вам дуже дякую за виступ.

А я запрошую до слова члена нашого комітету народного депутата України Олега Романовича Березюка. Будь ласка.

Будь ласка, Олеже Романовичу.

БЕРЕЗЮК О.Р. Вельмишановні пані і панове! Вельмишановна пані віце-спікер, пане голову, колеги, панове голови міст! Беззастережно, що єдиною, на жаль, але не на щастя, єдиною працюючою реформою, яку вдалося запуснути державі, громадам в Україні після Революції Гідності є реформа бюджетної децентралізації і початок реформи децентралізації як такої. Це очевидний факт. І доказом цього, що це так і є, що громади отримали сили і почали вчитися і розвиватися є те, що сьогодні ця реформа є під обстрілом.

Я хочу, єдине, що сьогодні попросити нас всіх. ми повинні прикласти всі зусилля, щоб виконати прохання тих, хто на найнижчому рівні місцевого самоврядування, а насправді по змісту найвищому рівні.

Подорожуючи і перебуваючи в громадах сільських чи це в Харківському районі на Харківщині, чи в Близнюках, чи на Івано-Франківщині (Коломийський район) просять депутати місцевих рад одне: ми вас просимо, дайте попрацювати хоча б ще три роки в стабільному режимі сьогоднішніх надходжень, які не є перфектними, бо ми хочемо, щоб в наших громадах відбулися сталі зміни; не забирайте від нас ресурсу, який ми тільки вчимося якісно використовувати. Це говорять нормальні прості люди, які зрозуміли свою силу. Ці люди, які виходять на дорогу, яку вони зробили в своєму селі, і забороняють по цій дорозі самостійно їхати великогабаритному транспорту, бо є для цього окремі дороги. Вони почали дбати за цю копійку, яка там є.

Тому звертаюся до всіх народних депутатів. Сьогодні, справді, не перебільшуючи, ця реформа є під загрозою, тому що олігархат не хоче

відпускати людей для того, щоб вони самостійно жили, хочуть щоб стояли в черзі і просили гроші на міст, на школу, на вікна, на двері, на ФАП.

І звертаюся до асоціації міст, до асоціації рад: не здавайтеся на подачки з центрального бюджету. Вони можуть сьогодні обіцяти все що завгодно, але це тільки для того, щоб забрати більше.

І тому погоджуюся з паном головою, який сьогодні поставив дуже чіткі акценти. Багато потрібно, ще багато потрібно, але сьогодні бюджетна наповнюваність має бути застабілізована на наступні 3-5 років, і громади мусять знати, де їхні джерела.

І друге – земля за межами населених пунктів. Це є джерело на сьогоднішній день корупції великодержавної, але насправді не є джерелом надходження в бюджети громад. Це два питання, які ставлять сьогодні в громадах. Якщо ми це зробимо, ми можемо сказати, що ми вірно послужили незалежності і суверенності нашої держави.

Вітаю вас, і дякую вам.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановний Олеже Романович.

Я запрошую до слова члена нашого комітету народного депутата України Альону Іванівну Шкрум.

Будь ласка, Альона Іванівна.

ШКРУМ А.І. Доброго дня, шановні колеги, шановні друзі. Дякую, пане голово. Я б дуже коротко також хотіла вас привітати з тим святом, яке наступає. Насправді, для мене велика честь працювати в цьому комітеті. Я мушу зробити і можу сьогодні зробити зізнання. Я прийшла в принципі в цей комітет, мабуть, найменше з усіх розуміючи про місцеве самоврядування, і хотіла займатися реформою...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Та кажіть правду: випадково.

ШКРУМ А.І. Невипадково. Я хотіла займатися реформою державної служби і служби в органах. І це була моя професійна ідея зробити реформу державної служби і провести Закон з реформи державної служби. Але, ну, попрацювавши в цьому комітеті, ну, для мене, дійсно, це зараз велика честь. І я б хотіла подякувати насамперед і секретаріат нашого комітету, і всіх членів комітету моїх колег, мені здається, що наразі це є один з найпрофесійніших комітетів у Верховній Раді. І звісно, хотіла подякувати всім тим представникам і громадськості, і асоціаціям місцевих, які з нами, ну, ночами відпрацьовували кожен норму законопроекту, ночами відпрацьовували поправки. Ну, і фактично стали нашими найближчими союзниками, найближчими друзями у тих важких реформах, які ми намагаємося проводити.

Я зараз дуже вірю в те, що нам не вдасться швидко зробити зміни центральні на центральному рівні. І нам треба їх починати з маленьких селищ, з маленьких міст, буквально, там, з маленьких будиночків, з кожної вулиці. І отут, це в принципі те, чим наш комітет займається і що ми намагаємося відстоювати.

І дійсно, я тут погоджуюсь з паном Березюком, реформа децентралізації – це, мабуть, єдина реформа, яка показала, що Україна може робити успішні зміни і що органи місцевого самоврядування, навіть не дивлячись на величезні протиріччя в центральній владі і в Києві, можуть робити зміни на місцях і здатні на ці зміни. І тут, ну, я з задоволенням слухала промову, в тому числі пана мера столиці Кличка, про те, що відбуваються вже змагання і здорова конкуренція за найкращі, наприклад, адміністративні послуги, за найкращі центри надання послуг. Я думаю, що ми зараз уже побачимо конкуренцію здорову, правильну, красиву між маленькими ОТГ, між маленькими громадами, між містами за найкращих фахівців, які будуть залучати інвестиції, за найкращих вчителів, за найкращі школи, за найкращу стратегію, наприклад, які зможуть підняти туристичний потенціал району, зробити брендинг територій. І оця здорова конкуренція

вона насправді буде підіймати кожен громаду, рівень кожного села і рівень кожного регіону, Ну, і так в принципі будуються європейські держави.

Ну і звичайно, як голова підкомітету з реформи державної служби і управління, я б закликала колег допомогти нам все ж таки до нового року прийняти і винести в Верховну Раду Закон про службу в органах місцевого врядування, тому що без професіоналізації органів і служби в органів ми не можемо далі рухатись. Цей закон є надзвичайно важливий. Він дійсно готовий більше ніж шість місяців тому. Він був прийнятий Верховною Радою в другому читанні. На жаль, заветований паном Президентом і повернутий з двома застереженнями, оба застереження ми в комітеті проходили. І я вірю, що, ну, зала в принципі здатна прийняти рішення і об'єднатися в першому застереженні. Друге застереження має визначитися сесійна зала. Але його треба обов'язково винести, його чекають надзвичайна велика кількість громад. Ми про нього багато говорили, в тому числі коли були Комітетом місцевого самоврядування в місті Краматорськ. Ну, я думаю, що він допоможе робити професійну службу в органах, залучати найкращих фахівців, розділити, наскільки це можливо, політику від державної служби, щоб політики не заважали розвиватися службі в органах і місцевому самоврядуванню. І таким чином ми можемо побачити завдяки цій реформі і завдяки, в тому числі роботі от всіх тих, хто сьогодні присутній в цьому залі іншу країну дуже-дуже швидко і успішну країну, і країну, де громади є успішними. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановна Альона Іванівна.

Я, єдине, що від себе хотів би додати, що, як мені здається, чого не вистачає, катастрофічно не вистачає Україні зараз, Україні зараз не вистачає історії успіху. Тому я звертаюся до всі присутніх. Будь-яка історія успіху і не грає ролі, чи це гарно відремонтований садочок в невеличкому селі, чи це величезна програма в столиці України – будь ласка, інформуйте про це комітет, і ми в міру наших сил і можливостей будемо робити спробу

пропагувати ці історії успіху. Тому що необхідно дивитися на ті гарні приклади, які реально є у нас в царині місцевого самоврядування, і розповсюджувати цей досвід по всій Україні. Ми стараємося так робити. Я не знаю, чи всі знають, чи не знають, але, припустимо, щорічно... Ми уже можемо сказати, що щорічно ми проводимо виїзне засідання комітету в Полтавській області, в тій області, яка являється... яка є лідером України в питанні виконання Закону про співробітництво територіальних громад, закону, який, очевидно, недооцінений сьогодні місцевим самоврядуванням і потенціал якого ще не до кінця використовується.

А я запрошую до слова ще одного нашого колегу, народного депутата України, члена нашого комітету Андрія Олександровича Реку.

РЕКА А.О. Я підтримую всіх тих, хто сьогодні виступав і ділився досвідом. Але хочу сказати всім присутнім: наш комітет – це центральний комітет у Верховній Раді, і ми приділяємо стільки уваги територіям, ми стільки робимо виїздів у області і мало в якій області тільки не було. І ми несемо цей дух із центру, з Києва, у майже всі області... вже його принесли.

Так от я звертаюся й до вас. При... їдьте, учіться. Якщо ви запрошуєте когось і хочете щось показати, значить, ви працюєте. Якщо не запрошуєте і нічого вам показати, значить ви просто перебуваєте. Я запрошую і мера міста Києва Віталія Володимировича, щоб він приїхав у Нові Санжари і подивився, що ще треба зробити в європейському місті Києві в ближчий час.

(Шум у залі)

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Супер!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Шановний Андрій Олександрович.

Дозвольте мені від "політбюро" нашого центрального комітету надати слово голові асоціації об'єднаних територіальних громад Новоукраїнському

міському голові Новоукраїнського району Кіровоградської області
Олександру Олександровичу Корінному.

Будь ласка.

КОРІННИЙ О.О. Дякую, шановні колеги, шановний Олександр
Іванович, Сергій Володимирович.

Ну, по-перше, хочу привітати вас з тим святом, яке будемо відзначати 7
грудня. Бо, дійсно, з початком цієї реформи і з тим, коли невеликі сільські,
селищні ради, невеличкі міста, райцентри отримали повноваження
можливість самим приймати рішення, самим розпоряджатися своїм
бюджетом, акумулювати між собою бюджети, мати співробітництво між
собою, то це стало якраз інструментарієм того, що можливо і для них це
колись свято стане справжнє свято.

Сьогодні громади, які об'єдналися, вже менше залежать від рішень в
районі, в області, мають прямі бюджети відносини. І ті, хто здатен показати
успіх, він його показує. Я не хочу зупинятися на конкретних законах чи те,
що потрібно сьогодні, я хочу сказати в основному, що дуже підтримаю ту
думку, вами висловлену, Сергій Володимирович про те, що не можна
сьогодні зменшувати можливості цих перших успішних громад до їх
розвитку. І при прийнятті будь-якого закону: чи-то Закон про землю, чи
Закон про якісь повноваження, чи про державне архітектурне будівельництво
– потрібно тримати в голові сьогоднішню необхідність, навіть, мати нові
успішні громади. І чим більше правильно цих прикладів буде, тим швидше
буде просуватися реформа, тим швидше люди в це повірять.

Але я хочу сказати одне, що точно, що зробила децентралізація
сьогодні, то вона народила нових лідерів і вона поступово повертає довіру
людей до влади, до місцевої влади і до влади як до інституції. Тому що дуже
багато сьогодні голів перемагають з процентом 75-80, ото були справжні
лідери на місцях, а не ті, кого хтось, колись, звідкись, кудись призначив чи
поставив. І коли є довіра між керівником, між бізнесом, між людьми, то є

успішні проекти. Їх потрібно тиражувати, потрібно робити такі кейси. І це одне із тих завдань, яким займається наша сьогодні асоціація.

Я хочу подякувати ще за той професіоналізм, який є в цьому центральному комітеті, для нас він також центральний. У нас між собою голови наших громад називають "наш комітет", ну, маючи на увазі вас. І навіть, коли ми звертаємося там з захистом бюджетних питань для громад, чи ще якесь, ми все одно звертаємося до вас і, як відзначають наші колеги, що тут менше політики, тут більше здорового глузду, більше, скажімо так, тверезих думок і це майданчик для знаходження якихось спільних рішень. Тому що не можна сьогодні ділити Україну на громади, на райони, на області. Треба всім разом дружно підійти до цього питання комплексно і допомогти і громадам, які можливо десь в чомусь не спроможні, і районам. Тому що успіх він повинен бути одним і спільним для всіх, від успіху маленької громади до успіху країни загалом.

Ну, а в цілому це свято буде тоді по справжньому святом, коли нам з вами люди в наших громадах будуть дякувати за нашу роботу не тільки в очі, а ще і в спину. Чого я вам всім бажаю. Зі святом!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександр Олександрович.

Оксана Іванівна Сироїд просить слово для репліки.

СИРОЇД О.І. Коротеньку репліку, ми на ній, я думаю, зійшлися тут в цьому куті. У цьому комітеті багато політики, але тут багато справжньої політики, бо політика – це не проти чогось, а політика це за щось. Тому в цьому комітеті якраз політики дуже багато, але доброї політики.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Оксана Іванівна, за теплі слова.

Як людина, яку звідкись, кудись призначили, я хочу надати наступне слово голові Всеукраїнської асоціації центрів надання адміністративних

послуг, директору Департаменту надання адміністративних послуг виконавчого комітету Київської міської ради Наталії Василівні Шамрай.

Будь ласка, Наталія Василівна.

ШАМРАЙ Н.В. Доброго дня! Дуже рада, що запросили на таку святкову урочисту подію. Хочу подякувати за те, що комітет завжди чує, завжди може захистити, завжди підтримує. І процеси децентралізації, які зараз відбуваються, це, ну, такі складні процеси. Як сказав мій колега голова Асоціації об'єднаних територіальних громад, хочеться, щоб дякували люди в очі і дякували в спину. От центри надання адміністративних послуг є тими очима органів влади, які щодня спілкуються з простими людьми. Ми з вами так само є споживачами адміністративних послуг від органів влади. І саме процес децентралізації повноважень на органи місцевого самоврядування допомагає зробити оці адміністративні послуги кращими, більш якісними більш доступнішими.

Хочу так само подякувати Віталію Володимировичу за те, що він як голова великого дуже мегаполісу розуміє і бачить, що таке "центр надання адміністративних послуг". Він розуміє, коли не вистачає паперу, то добавляють трошечки грошей. Да? Якщо необхідно якесь оснащення... от хочу похизуватися тим, що в місті Києві наразі всі центри надання адміністративних послуг оснащені спеціальним обладнанням для видачі закордонних паспортів а видачі ID-карток. Це є дуже важливим. Знайшлися гроші, і за кошти місцевого бюджету саме придбане таке обладнання для надання послуг мешканцям міста, і не тільки мешканцям міста, бо до міста Києва приїжджають всі мешканці України і так само отримують такі послуги. Тому хочу зазначити, що коли є підтримка законодавчої влади, коли є підтримка керівників на місцях, там є розвиток, і там є чим хизуватися Україні. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановна Наталія Василівна.

Ви знаєте, реагуючи на ваш такий виступ, можу зазначити, що декілька тижнів назад я набрався нахабства і скористався послугами центру надання адміністративних послуг. Єдине, що не міського, а обласного. Обласного. Вам теж є чому там повчитися. Насправді, абсолютно європейський сервіс абсолютно європейського рівня з абсолютно європейським відношенням. Скажу чесно, прийшов просто, відкрив двері як звичайна людина, зайшов. Правда, трошки прийшлося постояти в черзі, бо такі достатньо-таки дефіцитну послугу, але отримав реальне задоволення і переконаний, що на наступному тижні поїду до вас в центр. Щось ще придумаю, яку довідку мені треба отримати, щоб подивитися, як воно все працює.

Шановні колеги, насправді, ніхто більше не записався на виступ. І хто би ще хотів висловитися? Якщо ніхто, то ми тоді, з вашого дозволу, переходимо до офіційної частини нашої зустрічі. У нас вона буде складатися з двох частин: одна – трошки менша, друга – трошки більша. У нас на засіданні нашого комітету відбудеться підписання Меморандуму про включення співпраці та партнерства між Всеукраїнською асоціацією центрів надання адміністративних послуг та Центром надання адміністративних послуг Олександрівської сільської ради Дніпропетровської області. Ми їх привітаємо. Зараз їм дозволимо цей меморандум підписати в нашій присутності, і всі будемо свідками.

ШАМРАЙ Н.В. І ще раз хочу подякувати, що на такому урочистому засіданні надана можливість підписання такого меморандуму і розбудови мережі центрів надання адміністративних послуг, це говорить про те, що дійсно є підтримка комітету.

МУРКОВИЧ Л.І. Я також хочу подякувати. Олександропільській сільській голова, Муркович Людмила Іванівна. Я хочу подякувати всім присутнім за те, що нам надали таку можливість представити... Велика честь нашій громаді, тому що дійсно ми є маленька громада: десять сіл входить в

нашу громаду – це 2 тисячі 447 жителів. Але створення цього центру дало можливість нашим жителям отримувати біометричні паспорта, ID-картки, саме на нашій території, крім всіх інших послуг.

Я дякую за таку нагоду.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, давайте привітаємо з підписанням. *(Оплески)* Я думаю, що підписання в присутності такої кількості свідків точно зробить неможливим невиконання цього меморандуму. Ще раз вітаю вас.

А ми переходимо до другої частини наших урочистостей. І для вручення відзнак Верховної Ради України я запрошую заступника Голови Верховної Ради України Оксану Іванівну Сироїд.

_____. За вагомий особистий внесок у державне будівництво, розвиток місцевого самоврядування, активну громадську діяльність та з нагоди Дня місцевого самоврядування нагороджено Почесною грамотою Верховної Ради України Джуган Наталію Володимирівну, директора департаменту фінансової політики Черкаської міської ради Черкаської області. *(Оплески)*

Грамотою Верховної Ради України нагороджено Гарькавенко Івана Михайловича, Котелевського селищного голову Полтавської області. *(Оплески)*

Даниленка Олександра Юрійовича, експерта з питань реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади Української асоціації районних та обласних рад. *(Оплески)*

Івасюка Юрія Юрійовича, керівника виконавчої дирекції Івано-Франківського регіонального відділення Всеукраїнської асоціації сільських та селищних рад. *(Оплески)*

Івашину Валентина Миколайовича, заступника Новосанжарського селищного голову з питань виконавчої діяльності Полтавської області. *(Оплески)*

Каменчука Олександра Миколайовича, начальника відділу департаменту розвитку підприємництва та регуляторної політики Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. *(Оплески)*

_____. Інші по напрямку адмінпослуг нагороджено, по підкомітету.

_____. Це ми знаємо. *(Оплески)*

_____. Кеворкову Ірину Анатоліївну, головного консультанта секретаріату Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування. *(Оплески)*

Кубаря Олексія Миколайовича, координатора проекту "Реформа управління на сході України", що впроваджується за дорученням уряду Німеччини компанію GIZ *(Оплески)*

Литвиненко Олену Вікторівну, заступника голови Офісу Ради Європи в Україні. *(Оплески)*

Лубінця Валерія Дмитровича, голову Волноваської районної ради Донецької області. *(Оплески)*

Падалко Оксану Володимирівну, головного консультанта секретаріату Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування. *(Оплески)*

Рибалка Євгена Вікторовича, Сватівського міського голову Луганської області. *(Оплески)*

Сакару Тамару Вікторівну, голову Петрівської районної ради Кіровоградської області. *(Оплески)*

_____. Треба ще ставити біля Сироїд.

_____. Артуре Віталійовичу, ставайте коло мене. *(Сміх у залі)*

_____. Сологуба Богдана Євстафійовича, керуючого справами виконавчого апарату Рівненської обласної ради – керівника секретаріату. *(Оплески)*

Тимощука Віктора Павловича, заступника Голови Правління Центру політико-правових реформ. *(Оплески)*

Фурсенка Івана Миколайовича, першого заступника керівника виконавчої дирекції Всеукраїнської асоціації сільських та селищних рад. *(Оплески)*

Шевчук Ольгу Анатоліївну, менеджера Програми Ради Європи "Децентралізація і територіальна консолідація в Україні". *(Оплески)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. І Почесною грамотою Верховної Ради України нагороджується керівник секретаріату Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування Анжела Володимирівна Малюга. *(Оплески)*

Шановні колеги, на цьому і урочиста частина, і офіційна частина нашого сьогоднішнього комітетського засідання завершена.

Я хочу ще раз привітати всіх із наступаючими святами, побажати всього найкращого, оголосити Урочисте засідання нашого комітету закритим і запрошую всіх на келих шампанського. Дякую.